

Pensjon

Storkurs våren 2025

Anette Vere
Anne Bjertnes

Utdanningsforbundet Agder

Pensjon for tillitsvalgte

Kort om oppbygging og ulike ordninger. Fokus på offentlig tjenestepensjon.

Anette Vere
Anne Bjertnes

Utdanningsforbundet Agder

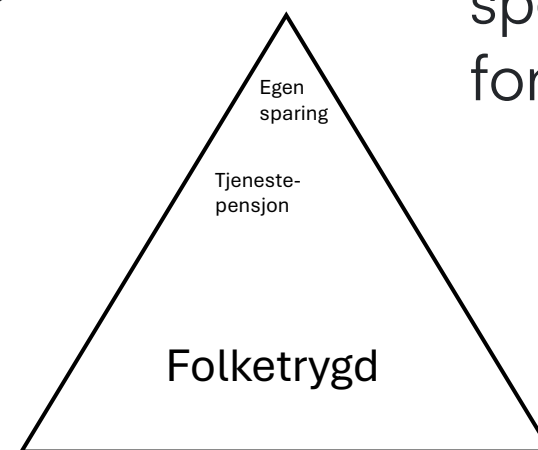

Slik er pensjonen din oppbygd

Alderspensjon fra **folketrygden** (Nav). Du tjener opp til alderspensjon når du bor og jobber i Norge. Du får alderspensjon fra Nav frem til du dør.

Pensjon fra arbeidsgivere, det vil si **tjenestepensjon** eller **avtalefestet pensjon** (AFP). AFP er ordninger for å ta ut pensjon fra man er 62 år i offentlig sektor og for en del i privat sektor.

Egen pensjonssparing
Det kan for eksempel være å investere i egen bolig, betale ned gjeld eller å spare i bank eller fond.

Alderspensjon, Avtalefestet pensjon (AFP) og tjenestepensjon

ALDERSPENSJON:

- Alderspensjon fra folketrygden sikrer deg en inntekt for resten av livet når du blir pensjonist.

AFP:

- **AFP i privat sektor** er en pensjonsordning for deg som er ansatt i en privat virksomhet med tariffavtale med AFP.
- **AFP i offentlig sektor** gjelder deg som er født før 1963. Du må være mellom 62 og 67 år.
- **Livsvarig AFP i offentlig sektor** gjelder deg som er født i 1963 eller senere.

TJENESTEPENSJON:

- Innskuddspensjon, ytelsespensjon og hybridpensjon

Kombinere jobb og pensjon

Folketrygd:

Du kan jobbe og ta ut hel eller delvis pensjon ved siden av fra 62 år.

- Pensjonistlønn
- AFP — tidligpensjon
- Uførepensjon gjennom tjenstepensjonen

Tjenstepensjon:

Født 1963 eller senere: Du kan ta ut hel eller delvis pensjon ved siden av fra 62 år

Født før 1963: Du kan ikke ta ut tjenstepensjon før 67 år.

Tidlig uttak gir lavere utbetaling per måned.

Pensjonen blir høyere hvis du fortsetter å jobbe samtidig som du tar ut pensjon.

Hva er offentlig AFP?

Hvilket AFP regelverk som gjelder avhenger av når du er født

Født *før* 1963

- Tidligpensjon fra 62 til 67 år

For årskullene fra 1963

- En påslagsmodell
- Er en livsvarig tilleggspensjon som i privat sektor

For å kunne ta ut AFP, må du også ta ut folketrygden.

Regnes om til vanlig alderspensjon etter fylte 67 år.

Du må trappe ned eller slutte helt i jobb for å få AFP.

Kan tas ut fleksibelt fra 62 år (i tillegg til lønn eller alderspensjon fra folketrygd/tjenestepensjon).

Høyest utbetaling ved utsettelse til 70 år

Hva er privat AFP?

Livsvarig påslag til alderspensjon fra Folketrygden (privat sektor)

Fleksibelt uttakstidspunkt fra 62 år

Ikke krav om at man slutter i arbeid

Må tas ut samtidig med alderspensjon og er en ugradert ytelse.

Kvalifiseringsordningen, ikke godkjent rettighet

Kollektiv, rettighetene knyttet til selskap og ansettelsesforhold, ikke individet

Tariffavtale ligger til grunn for ordningen

Hvor kan du søke råd?

- Vi kan ikke beregne pensjon, eller si hva som lønner seg for medlemmene.
- Vi kan veilede, hjelpe å søke informasjon på aktuelle nettsteder
- Minne om frister for søknad
- Hjelpe medlemmer å snakke med arbeidsgiver

Lure nettsider om pensjon

- [Pensjonsbloggen \(offentlig sektor\)](#)
- [NAV](#)
- www.norskpensjon.no
- [Utdanningsforbundets pensjonsside](#)
- [Statens Pensjonskasse](#)
- [Kommunal Landspensjon](#)
- [Fellesordningen for AFP \(Privat sektor\)](#)
- [Sliterordningen og slitertillegg](#)

Pensjon

Utdanningsforbundet mener din pensjon skal være forutsigbar, livslang, like god for kvinner og menn og trygg og kollektiv.

[Offentlig tjenestepensjon](#) →

[Privat tjenestepensjon](#) →

[Pensjonskalkulator](#) →

[Dette mener vi om pensjon](#) →

[Våre fagartikler om pensjon](#) →

[Fagstoff og lenker](#) →

Søknad

AFP som *førtidspensjon* (født før 1963) i offentlig sektor.

Livsvarig AFP i offentlig sektor (født 1963 og etter)
AFP i privat sektor

Alderspensjon:
Folketrygd + tjenestepensjon
Ulike regler for deg født før 1963 og 1963 og senere

Copilot

Hvilke valg kan påvirke alderspensjonen min?

INNTEKT — hvor mye du tjener/hvor mange år du jobber.

OBS! Deltid.

Husk at pensjonen skal rekke til om du blir enslig!

Redusert stilling/permisjoner uten lønn

Lønn (avspasering i stede for overtid)

STUDIETID - gir ikke opptjening

FØRSTEGANGSTJENESTE — opptjening fra 2010 og senere

FAMILIELIV — foreldrepenger, omsorgsarbeid gir pensjonsopptjening

UTENLANDSOPPHOLD

LANGVARIG SYKDOM/ARBEIDSLEDIGHET

Uføre — uførefella

TJENESTEPENSJON

Man sparer ulikt i de ulike ordningene.

Ikke alle er livsvarige utbetalinger

AFP

EGEN SPARING

Copilot

Privat sektor

Avtaleområde	Pensjonsordning	Merknad
	Maks hybrid med individuelt investeringsvalg. Offentlig-lik AFP (tidligpensjon). <i>AFP i Fellesordningen senest fra 1. januar 2025.</i>	Hybridordningen gjelder de som født i 1968 og senere, og alle som er ansatt etter 1. januar 2020.
	Maks hybrid med 0-garanti Offentlig-lik AFP (tidligpensjon). <i>AFP i Fellesordningen fra 1. januar 2024.</i>	Overgang fra ytelse- til hybridpensjon ved tariffoppgjøret 2016.
	Offentlig tjenstepensjon	
	Offentlig tjenstepensjon, SPK og KLP	Mulighet for overgang til hybridpensjon med lønnsvekstgaranti etter prosess i noen områder. Ikke aktuelt for skoler og høyskoler. <i>Pensjon ble tatt inn i alle overenskomstene i HUK fra høst 2022.</i>
	Lokal avtale SPK	Om lag ti avtaler per i dag: Skagerak International School med flere.
Standard tariffavtale barnehage	Offentlig tjenstepensjon Maks hybrid med lønnsvekstgaranti	
Standard tariffavtale skole	Offentlig tjenstepensjon (SPK)	Gjelder skoler som er godkjent etter friskoleloven

Spekter

B-dels overenskomst med den enkelte virksomhet

Virksomhet	Pensjonsordning	Merknad
Spekter Helse	Offentlig tjenstepensjonsordning	A1 - Sentral Avtale
Norlandia-barnehagene	Maks hybrid med individuelt investeringsvalg. AFP i Fellesordningen	<i>Maks hybridordning med gradvis nedtrapping av arbeidstakerandelen fra 1. august 2023. Barnehager fra PBL omfattes av overenskomst Spekter fra 1. januar 2023.</i>
Akasia	Valgfri ordning: Privat ytelsespensjon eller innskuddspensjon 5 + 2 % Privat AFP	Bergen kommune overtok Akasia barnehager 31. august 2021. Barnehagene ble omgjort til kommunale barnehager fra 1. januar 2022.

www.utdanningsforbundet.no
post@utdanningsforbundet.no